

mænd, komme en levende Opfattelse af, at som det nu er, kan det ikke længere blive ved. Vil Regjeringen altsaa modsætte sig et Forslag, der gaaer i denne Retning, og staae stidt paa, at ad den Vej kan man ikke ordne dette Forhold, og maaskee støttende sig til, at de Paagjældende — det vil sige den ene Part i Sagen, thi her staae vi ved en Sag, hvor der er to Parter med høist forskellige Interesser — ikke imødekomme et Ønske, der er blevet udtalt fra Rigsdagens Side som Folkets Repræsentation, saa er jeg bange for, at det vil gaae med denne Sag, omtrent som det er gaaet med andre. Vi have hørt i forrige Samling, da der var en lignende Sag for, at der reiste sig en theologisk Candidat og sagde: Hvad skulle vi med Biskopperne? dem kunne vi jo undvære; og dernæst kom en Anden, der ogsaa var theologisk Candidat, og sagde: Hvad skulle vi med Provsterne? dem kunne vi undvære. Det kan saaledes meget let komme til, at der kunde fremstaae Een, som følgende dette Spor kunde sige: Hvad skulle vi med Præsterne? dem kunne vi jo undvære; det ligger ganske simpelt i den antydede Retning. Der kunde udtales den almindelige Mening, at de aandelige Forhold ville rykke sig saa vidt frem, at en særlig Institution af statsbestillede Præster ikke mere er nødvendig, og at Folket ved sin egen Hjælp kunde tilfredsstille den aandelige Trang. Altsaa, vil man ikke afsætte sig for disse Følger og denne uølgelige Gang, saa troer jeg, at man er nødt til at gaae nogenledes i den Retning, om der her er slaaet ind paa. Og hvorledes skal man undgaae det, hvorledes skal Ministeriet undgaae at komme ind paa denne Retning, efterat den uuværende ærede Kirkeminister har gjort et Skridt, som af Alle vil blive opfattet saaledes, at kan man overlade Mindretallet at vælge, vil det være umuligt at modsætte sig Fleertallets Fordring paa at gjøre et Samme. Saaledes er Stillingen bleven nu for Tiden. Jeg kan vel ikke sige, at jeg personlig kunde ønske, at denne Sag er kommen ind i dette Spor, men jeg tør fastholde, at

det vil blive vanskeligt at komme ud af det, efterat den ærede Kirkeminister har slaaet ind derpaa. For nu at bidrage Mit til en mere indgaaende Prøvelse af dette Forhold, vil jeg bede det ærede Thing om Tilladelse til at berøre nogle Forhold i denne Retning, som jeg troer nødvendigtvis høre med til denne Sag, saa at Thinget i nogle Sted vil skænke mig sin Taalmodighed og Opmærksomhed for det, jeg nu har at fremføre.

Naar vi gaae ud fra den Sætning, som den ærede Kirkeminister i et tidligere Møde udtalte, at Folket er en Green af den hellige, almindelige Kirke — jeg beder undskyld, at jeg her maa komme ind paa disse Forhold, som jeg for mit Vedkommende meget nødig berører i denne Sag, men naar de nu engang ere bragte paa Bane, er man nødt til at tage dem for — naar den ærede Kirkeminister fastholder denne Betragtningssmaaede, som jeg troer er urigtig, bliver man nødt til at spørge: Hvorledes var det fra Først af i dette Kirkevæsen? Da maa man sige, at der fra Først af ikke har fundet Valg Sted af Menighedens Hyrde eller Sjælesørger. De bleve fra Først af udpegede af dem, der forstode sig bedst paa Menighedens Trang, af dem, der kunde siges at staae i et nærmere Forhold til selve Menigheden. De udpegede for de Andre dem, hos hvem disse Andre kunde søge Trøst og Betsignelse. Saaledes var den første Begyndelse af denne Sag. Men efterat dette Forhold mere materielt ordnede sig, blev der efterhaanden et Slags Valgcollegium, som udnævnte disse forskellige Menighedshyrder, thi det maa jo vel erindres, at de, der nu kaldes Præster, ere forskjellige fra de oprindelige Præster. Efter den gamle Betydning vare Præster et Slags Gudstjenere, men det er ikke det, der nærmest ligger i Ordet, idet dette ligefremt oversat kun betyder Elbste. Menighedens Ledere udpegede de Elbste i den paagjældende Kreds, og disse Elbste traadte sammen i et Valgcollegium for atter at vælge deres højere Ledere. Saaledes er den første Begyndelse i dette Forhold, og